

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa [...] Banku [...] w S.
przeciwko [...] Towarzystwu Ubezpieczeń [...] S.A. w S.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie powoda Zakładów [...] S.A.
w likwidacji w M.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej interwenienta ubocznego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt I AGa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od interwenienta ubocznego Zakładów [...] S.A. w likwidacji w M. na rzecz pozwanego [...] Towarzystwa Ubezpieczeń [...] S.A. w S. kwotę 12.500 (dwanaście tysięcy pięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację interwenienta ubocznego Zakładów [...] Spółki Akcyjnej w likwidacji w M. od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 24 marca 2017 r. oddalającego powództwo [...] Banku [...] w S. o zasądzenie od pozwanego [...] Towarzystwa Ubezpieczeń [...] Spółki Akcyjnej w M. odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy ubezpieczenia. Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że powód nie wykazał wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego (art. 471 k.c.), w tym zwłaszcza, związku przyczynowego między dochodzonym roszczeniem odszkodowawczym, a nie dokonaniem wypłaty bezspornej kwoty odszkodowania w terminie. Podkreślił, że formułowane w toku postępowania wnioski dowodowe dotyczyły wysokości szkody, a nie ustalenia, jaką wysokość bezspornego odszkodowania pozwany mógł ustalić i wypłacić w terminie 30 dni oraz czy po wypłacie tak ustalonej kwoty interwenient uboczny miał możliwość przeniesienia produkcji do zakładu macierzystego w terminie dwóch miesięcy. Zaakcentował, że Sąd nie miał obowiązku działania w tym zakresie z urzędu, a wobec statusu powoda, który jest profesjonalistą w obrocie gospodarczym dopuszczanie z urzędu dowodu z opinii biegłego stanowiłoby jego wyręczenie z obowiązku wykazywania swoich racji i byłoby naruszeniem zasady bezstronności. Zaakceptował również stanowisko Sądu pierwszej instancji, że wnioski dowodowe zgłoszone przez interwenienta ubocznego na ostatniej rozprawie przeprowadzonej przez Sądem Okręgowym prawidłowo zostały oddalone, jako spóźnione w świetle art. 217 § 2 w zw. z art. 79 k.p.c., skoro prowadziłyby do przedłużenia postępowania, a brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia by potrzeba powołania się na dowody z opinii biegłego pojawiła się dopiero dwa lata od wszczęcia postępowania.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez interwenienta ubocznego. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że w sprawie występuje potrzeba wykładni art. 79 w zw. z art. 207 § 6 i art. 217 § 2 k.p.c. oraz art. 79 w zw. z art. 210² § 2¹ k.p.c. Ponadto skarga jest oczywiście uzasadniona wyrok został bowiem wydany w wyniku oczywistego naruszenia

przepisów regulujących postępowanie dowodowe. Sądy z naruszeniem art. 229 i 230 k.p.c. domagały się bowiem wykazania bezspornej kwoty odszkodowania. Bezzasadnie oddaliły wniosek dowodowy zgłoszony przez interwenienta ubocznego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, jako spóźniony, doprowadzając w ten sposób do oddalenia powództwa. Ponadto Sąd pierwszej instancji redagując uzasadnienie dopuścił się szeregu rażących uchybień, co zostało wytknięte w apelacji, a co Sąd Apelacyjny skwitował jedynie stwierdzeniem, że uzasadnienie powinno być sporządzone bardziej starannie i należy unikać tego rodzaju błędów i pomyłek.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o jej odrzucenie lub odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej, jako spóźnionej. Wbrew stanowisku pozwanego analiza akt sprawy dowodzi, że skarga została złożona w ustawowym terminie. W dniu 8 marca 2018 r. interwenient uboczny ustanowił pełnomocnikiem w postępowaniu kasacyjnym radcę prawnego G. C., który złożył w terminie wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku wraz z pełnomocnictwem, które wpłynęło do akt sprawy 12 marca 2018 r., (k. 7019 - 7022). Jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego doręczeń należy dokonywać pełnomocnikowi (art. 133 § 3 k.p.c.). Wyrok z uzasadnieniem zgodnie z art. 133 § 3 k.p.c. został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 13 kwietnia 2018 r. (k. 7062), a skarga kasacyjna została wywiedziona 13 czerwca 2018 r. (k. 7104), czyli w ustawowym terminie (art. 398⁵ § 1 k.p.c.). Przesłanie przez Sąd Apelacyjny wyroku z uzasadnieniem również likwidatorowi interwenienta ubocznego, który odebrał przesyłkę 12 kwietnia 2018 r. w świetle art. 133 § 3 k.p.c. (k. 7061) jest bez znaczenia dla zachowania przez interwenienta ubocznego terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, liczonego od doręczenia odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej

doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji jurejdyckiej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej. Nie istnieje przy tym potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, nie publ., z dnia 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14,

nie publ., z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, nie publ., i z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.).

Przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie została w sposób właściwy uzasadniona. Skarżący nie wskazał żadnych rozbieżnych poglądów judykatury i doktryny dotyczących wykładni przepisów prawnych dotyczących związania uprawnień interwenienta ubocznego w zakresie dokonywania czynności procesowych granicami uprawnień przysługujących stronie, do której przystąpił ani nie wykazał, że wymagają one wykładni w kontekście regulacji art. 207 § 6 i 217 § 2 k.p.c. oraz 210 § 2¹ k.p.c. W orzecznictwie, za aprobatą doktryny, utrwalony jest pogląd, że interwient uboczny może podejmować tylko te czynności, które w stadium, w którym przystępuje do sprawy są dopuszczalne dla strony do której przystąpił. Dotyczy to w szczególności faktów i dowodów, które powinny zostać pominięte, gdyby taki sam rygor należało zastosować do ich zgłoszenia przez stronę zarówno przed sądem pierwszej instancji, jak i w postępowaniu apelacyjnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 455/09, OSNC 2011, nr 6, poz. 95 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 lutego 2010 r., I ACa 1156/09, Rej. 2011, nr 11, str. 208). Okoliczność, że stanowisko Sądu Najwyższego zostało wyrażone na tle uchylonego art. 479¹² k.p.c. jest bez znaczenia, skoro uległy zmianie jedynie zasady prekluzji materiału dowodowego dla strony, a bez zmian pozostały istotne dla sprawy uprawnienia interwenienta ubocznego. Kwestia natomiast czy w okolicznościach sprawy oddalone wnioski dowodowe były spóźnione dla strony i interwenienta ubocznego i czy mimo spóźnienia mogły być dopuszczone z perspektywy regulacji art. 207 § 6 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.c. nie stanowi zagadnienia prawnego, lecz sprowadza się do prawidłowości stosowania prawa procesowego w konkretnej sprawie.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa”

powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej. Skarżący nie uwzględnił, że w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.) W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przewidziane w art. 398³ § 3 k.p.c. wyłączenie zarzutów nie mogących stanowić podstawy kasacyjnej dotyczy obok art. 233 § 1 k.p.c., także przepisów regulujących tak zwane bezdowodowe ustalanie faktów, czyli art. 229 i 230 k.p.c. Oczywista zasadność skargi nie może zatem polegać na naruszeniu przepisów, które usuwają się spod kontroli kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2006 r., V CSK 146/06, nie publ. oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2008 r., IV CSK 404/07, nie publ., i z dnia 9 października 2014 r., I CSK 544/14, OSNC-ZD 2016, nr 1, poz. 4). Skarga kasacyjna skierowana jest przeciwko orzeczeniu sądu drugiej instancji jej oczywista zasadność nie może być zatem motywowana uchybieniami procesowymi sądu pierwszej instancji. Ubocznie dostrzeżenia wymaga, że chodzi o oczywiste omyłki, wytknięte w apelacji, co do których nie wykazano ich wpływu na wynik sprawy (k. 7048 verte).

Oczywista zasadność skargi nie może także polegać na oddaleniu wniosków dowodowych interwenienta ubocznego, skoro kwestia ta została jednocześnie objęta przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie jest możliwe równoczesne wykazywanie, że w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym, ich naruszenie jest oczywiste albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r.,

I CSK 980/14, nie publ. i z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, nie publ.).

Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).